Zpráva o činnosti ombudsmanky za třetí rok, tj. za období duben 2025 – březen 2026

Vypracovala: Bc. Radka Mika Havlíková

Zpráva přednesena na zasedání AS FJFI ČVUT v Praze dne 30.03.2026

Úvod

Pozice ombudsmana na FJFI byla ustavena Příkazem děkana č. 01/2023 ze dne 24.02.2023. Volby proběhly ve dnech 04. – 06.04.2023 a ke jmenování nově zvolené ombudsmanky došlo 25.04.2023. Předkládaná zpráva je tedy zprávou o činnosti ombudsmanky ve třetím roce mandátu.

Podněty

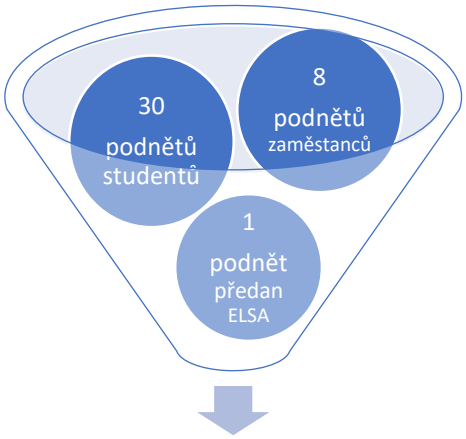

39 podnětů

Srovnání počtu přijatých podnětů s předchozím rokem

Počet podnětů za strany studentů vykazuje setrvalou vzestupnou tendenci (z 28 na 30). V tomto roce ale opět stoupl i počet podnětů ze strany zaměstnaných (ze 3 na 8). Potvrzuje se tak důvěra akademické obce v ombuds roli.

Celkový počet podnětů mírně stoupl z 35 ve druhém roce na 39 v roce třetím.

Dělení dle povahy podnětu a příklady řešení

Z hlediska povahy jednotlivých podnětů lze tyto rozdělit na záležitosti týkající se studia (20 podnětů), stížnosti na neetické či nevhodné chování (9 podnětů), potíže související s psychickým onemocněním studentů (8 podnětů) a jiné (2 podněty).

Mezi podněty týkající se studia tvořily téměř třetinu konzultace týkající se volby studijního programu. Celkem 6 studentů řešilo vhodnost své původní volby, změnu studijního programu a s ní spojené komplikace ve studiu, či možnosti uplatnění po ukončení studia zvoleného směru. Tato situace jen potvrzuje potřebu zamýšleného zjednodušení struktury studijních programů v příští akreditaci, protože stávající úprava je pro studující často předem nejasná a později poměrně nepružná.
Po ukončení ZS se také pravidelně objevují podněty týkající se úrovně cvičení, případně podmínek stanovených pro získání zápočtu. V principu by bylo dobré některé základní podmínky sjednotit alespoň v rámci předmětů garantovaných stejnou katedrou (např. možnosti absencí v případě nemoci, resp. náhrady za promeškaná cvičení např. formou domácí přípravy, možnosti oprav či náhradních termínů zápočtových testů apod.).

U podnětů týkajících se nevhodného či neetického chování lze konstatovat nárůst závažnosti těchto podnětů a s tím spojenou významně zvýšenou náročnost a komplexnost jejich řešení.
K v předchozím období oznámenému obtěžování ze strany vedoucího práce, jehož řešení pokračovalo v součinnosti s panem děkanem i v tomto reportovaném období, přibylo koncem loňského kalendářního roku oznámení podobné, jehož řešení dosud trvá. Nastavení a udržení profesionálních hranic pedagogů je jedním z témat, kterými bude v dalším období potřeba se zaobírat v rámci preventivních vzdělávacích akcí.
Velmi složitou kauzou je pak situace, která vznikla mezi cvičícím a studujícím a přerostla do podání několika různých podnětů oběma zúčastněnými. Bezprostředně po přijetí těchto oznámení bylo ombudsmankou, v součinnosti s proděkanem pro pedagogiku, resp. děkanem fakulty přijato několik relevantní opatření vážících se k jednotlivým bodům podávaných stížností. Ze strany pedagoga ale není situace považována za vyřešenou a postup ombudsmanky i vedení školy je aktuálně v šetření nadřízených orgánů (Etická komise, AS ČVUT resp. AS FJFI, rektor ČVUT).
Velkým tématem spadajícím do této kategorie je stupňující se problém opisování při zkouškách.

Co se týče studujících s psychickým onemocněním, potvrzuje se již loni publikované konstatování, že mezi studenty došlo k výraznému nárůstu závažných diagnóz, ať již duševního, či fyzického charakteru. Stejně tak je potřeba znovu konstatovat, že se často jedná o studenty s vynikajícími studijními předpoklady a nadprůměrnými studijními výsledky. Podpora a pomoc se zvládnutím jejich často velmi limitujících podmínek je tedy více než vhodná a vstřícnost ze strany vyučujících více než vítaná. Zmíněná podpora může mít pro některé studující naprosto zásadní vliv na jejich zdravotní stav a kvalitu jejich života nejen v průběhu studia, ale především v budoucnosti.

Účasti na schůzkách a akcích mimo FJFI

Síťování ombudsosob je jednou z klíčových aktivit mimo FJFI. Sdílení postupů a názorů má edukativní charakter, poskytování intervizí v rámci Školské ombudsplatformy pak jednoznačně přispívá ke zkvalitňování práce jednotlivým ombudsosob.

V rámci ČVUT

Aktuálně se existující fakultní ombudsosoby (FA, FSv, FJFI, FEL, FBMI) na žádost prorektora Ripky podílejí na tvorbě příkazu rektora zřizujícího pozici univerzitního ombudsmana. Zdá se tedy, že by tato pozice měla být definovaná s ohledem na specifika a zkušenosti v rámci naší univerzity.

Co se týče školení ze strany Střediska ELSA, letos byl zájemcům autorkou Mgr. Laurou Juríkovou představen Průvodce pro řešení sebevražedného jednání na vysoké škole, který vznikl ve spolupráci Národního ústavu pro duševní zdraví a Asociace vysokoškolských poradců. Jednalo se o teoretický seminář, kde byl tento rozsáhlý materiál představen, následovaný volně navazujícím seminářem s praktickým nácvikem některých situací. Zprostředkování těchto informací a dovedností směrem k vyučujícím je dalším tématem pro prevenci v následujícím období.

V rámci ČR

Ombudsmanka FJFI je řádnou členkou Školské Ombuds Platformy, z.s. Platforma sdružující výhradně školní ombudsosoby ze své podstaty vytváří bezpečné prostředí pro vzájemnou podporu a profesní růst zúčastněných. Kalendář pořádaných akcí lze nalézt na webu Ombuds Platformy.
Letošní Kolokvium, tentokrát na téma prezentace a komunikace činnosti akademických ombudsosobP proběhlo ve dnech 22.-23.001.2026 na PF UP v Olomouci. První den byl věnován vystoupení odborníků z oblastí komunikace, marketingu a ombuds praxe. Druhý den jednání byl věnován moderované diskuzi členů Platformy o plánovaných akcích, činnosti spolku, i změnách v legislativě. Formou skupinové práce byla vybrána témata, ketrým by se Platforma měla věnovat v následujícím období tak, aby to pro zúčastněné mělo co největší benefit.
Ombudsosoby pražských univerzit zavedly před několika lety tradici téměř pravidelných ombuds snídaní, kterou s periodou 1-2 měsíců putovně jeden z účastníků hostí. Všichni přítomní mají možnost sdílet aktuálně řešené kauzy a vyslechnout si názory ostatních k možným přístupům řešení. Postupem času tento formát zdaleka překročil hranice hlavního města a pravidelně se jej účastní univerzitní ombudsosoby z jiných krajských měst. I to ukazuje na jednoznačnou potřebu ombudsosob po sdílení a potřebného dalšího úhlu pohledu na jednotlivé situace.

Na mezinárodní úrovni

Tak, jako české školské ombudsmany sdružuje výše uvedená Školská ombuds platforma, tak na evropské úrovni existuje síť ENOHE (European Network of Ombuds in Higher Education), jejímž je FJFI registrovaným členem. I tato síť organizuje webináře na aktuální témata a jednou ročně pořádá konferenci ombudsosob, tentokrát v celoevropském měřítku.

Prevence a propagace

Jak se již stalo tradicí, vystoupení ombudsmanky je pevnou součástí programu přípravného týdne pro nově nastupující studenty. První část prezentace je věnována obecným pravidlům vážícím se ke studiu na vysoké škole a druhá představení Desatera akademické etikety. Přednášku zakončuje přestavení kolegů z CIPS a ELSA.

Aktuální témata či postřehy jsou zejména studujícím prezentovány prostřednictvím Instagramového účtu @ombudsman_fjfi.

Pro kolegium děkana byla připravena prezentace o blízkých vztazích na pracovišti, která pojmenovává rizika spojená s existencí těchto vztahů na jednotlivých úrovních prostředí vysoké školy. Vedoucí kateder jsou těmi, kdo by měli umět včas a správně reagovat na situace na svých katedrách a proto byla prezentace určena právě jim.

Ve fázi rozpracování jsou

- ve spolupráci s panem proděkanem pro studium kampaň „Jsme fér!“ zaměřená na rovné hodnocení a férový přístup ke zkoušení oběma stranami, tedy jak studujícími, tak vyučujícími;
- prezentace Průvodce pro řešení sebevražedného jednání na vysoké škole určená vyučujícím všech kateder s důrazem na katedry základního studia, které se s těmito projevy chování setkávají nejčastěji.

Ve fázi hledání vhodných přednášejících jsou pak dvě nezávislé preventivní akce. Jedna by měla být zaměřena na komunikaci a druhá na udržení hranic, jak již bylo zmíněno výše.

Slovo ombudsmanky závěrem

Domnívám se, že se za tři roky od zřízení pozice ombudsmana na FJFI podařilo vybudovat důvěru v tento institut a zároveň že se ukázalo, že má tato pozice v akademickém prostředí skutečně své místo.

Všem, kteří se na mě s důvěrou obrátili, všem kteří v rámci našich schůzek vykračovali ze svých komfortních zón i všem, kdo mi naslouchali a případně byli nápomocni řešení jednotlivých případů patří mé nejupřímnější díky. Velmi si toho vážím.